

műalkotás és emléktábla állításának rendjéről

[1] Kiemelt jogalkotói cél Budapest I. kerület Budavár, a magyar történelem, illetve Európa történelme és az egyetemes történelem szempontjából jelentős személy, közösség vagy esemény tisztelete, emlékének megőrzése vagy felelevenítése céljából történő emléktábla állítás során az építészeti örökségnek védelme szempontjából, az épített környezet szakszerű és magas színvonalú alakításának a biztosítása, illetve a városkép esztétikus kialakításának, valamint a településképi követelmények érvényesítése és a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény II. fejezet 2. címében foglalt építészeti alapelvek érvényesülésének elősegítése.

[2] Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 13. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, valamint a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. §-ban kapott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) közigazgatási területén:

- a) a közterületen vagy épület homlokzatán történő emléktábla állítására;
- b) az Önkormányzat tulajdonában álló közterületen vagy önkormányzati tulajdonú épületen, ingatlanon műalkotás elhelyezésére;
- c) a nem önkormányzati tulajdonú épületen műalkotás elhelyezésének véleményezésére, támogatására.

(2) A rendelet szabályait megfelelően alkalmazni kell a jogszerűen létesített műalkotás és emléktábla áthelyezése, szövegének megváltoztatása, felújítása vagy eltávolítása esetén is.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában

1. *emléktábla*: az épület homlokzatára vagy valamilyen hordozófelületre rögzített, egy nézőpontból értelmezhető, anyagától, méretétől és kivitelétől függetlenül minden olyan műalkotásnak nem minősülő műszaki alkotás, amely valamely
 - a) személynek (személyek csoportjának),
 - b) eseménynek,
 - c) helynek,
 - d) időpontnak, vagy
 - e) történésnekállít szöveges, valamint számot, évszámot is tartalmazó emléket.
2. *műalkotás*: művészeti alkotómunka eredményeként létrehozott szellemi alkotás, amelyet nézni és látni lehet és amely a művészi kifejezőeszközök útján üzenetet közvetít a befogadó számára, továbbá azt a művészeti világ annak intézményes kereteiben annak tekint, és nem

szolgál valamely konkrét használati funkció kiszolgálására (például: a szobor, a dombormű, az emléktábla, abban az esetben, ha arra művészeti alkotás is kerül).

3. *műalkotás művészi értékére vonatkozó szakvélemény:* az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda műalkotás és az emléktábla művészi értékére vonatkozó szakértői bírálata.
4. *nyelvi szakvélemény:* az ELTE Nyelvtudományi Kutatóközpont által közterületi emléktábla szövegének nyelvi lektorálása.

3. Általános rendelkezések

3. §

(1) Emléktáblát, műalkotást elhelyezni valamely kiemelkedő jelentőségű személynek, személyeknek, szervezetnek, szervezeteknek akkor lehet, ha

- a) a megemlékezés címzettje
 - aa) a közjót, a nemzet szellemi, anyagi gyarapodását példaértékűen szolgálta, közmegebecsülést szerzett és a kerület életében, történelmében betöltött kiemelkedő szerepe folytán jelentősen hozzájárult a kerület fejlődéséhez, hírnevének öregbítéséhez, megkülönböztethetősége, egyedisége a kerület identitását erősíti és sajátosságait hangsúlyozza, hatása kimagaslóan jelentős, vagy
 - ab) a tudományok, a művészetek, a sport, a közélet valamely területén kimagaslóan jelentőset alkotott, és
 - ac) a megemlékezés helyszíne erősen kötődik a megemlékezés témájához, vagy
- b) a megemlékezés témája a kerület, a főváros, valamint a nemzet történelmében kiemelkedő jelentőségű, a kerülethez köthető történelmi eseményről van szó, és még nem őriz műalkotás vagy emléktábla az emlékét.

(2) Műalkotást elhelyezni, vagy emléktáblát állítani valamely kiemelkedő jelentőségű eseménynek, eseményeknek akkor lehet, ha az esemény a kerület életében, történelmében kiemelkedő szerepe folytán jelentősen hozzájárult a kerület fejlődéséhez, hírnevének öregbítéséhez.

(3) Természetes személyről műalkotást elhelyezni vagy természetes személynek emléktáblát állítani kizárólag a halálát követő 10. év után lehet.

(4) Valamely kiemelkedő jelentőségű eseményről, eseményekről műalkotást elhelyezni és emléktáblát állítani kizárólag csak az esemény 1. évfordulóját követően lehet.

(5) Műalkotás és emléktábla elhelyezése során meg kell valósulnia:

- a) az érintett terület esztétikai értéknövekedésének;
- b) az érintett területen meglévő, értékes funkciók hangsúlyozásának;
- c) a helyi identitás erősítésének;
- d) a turisztikai vonzerő növelésének;
- e) a meglévő természeti értékek hangsúlyozásának.

(6) Nem adható hozzájárulás olyan emléktábla vagy műalkotás állításához, valamint nem önkormányzati tulajdonú épület esetén nem támogatható olyan emléktábla vagy műalkotás állítása, amely

- a) megjelenésében város-, illetve utcaképet vagy műemlék-védelmi előírást sért, vagy
- b) településképi bejelentési vagy örökségvédelmi bejelentési eljárás keretében meg lett tiltva, vagy
- c) megőrkíteni kívánt személy, szervezet vagy esemény nem felel meg az (1)–(4) bekezdésben foglaltaknak.

4. Műalkotás és emléktábla elhelyezésével kapcsolatos eljárásrend

4. §

(1) Az 1. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti esetekben az emléktábla, műalkotás elhelyezéséről a 3. §-ban meghatározott szempontok figyelembevételével a képviselő-testület dönt, szükség esetén a főépítész által felkért eseti bizottság és szakértők bevonása mellett.

(2) Az 1. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a nem önkormányzati tulajdonú épületen művészeti alkotás állításához a képviselő-testület véleménye szükséges.

5. §

(1) Emléktábla állítását, műalkotás elhelyezését az Önkormányzat részéről kezdeményezheti:

- a) a polgármester,
- b) a képviselő- testület tagja,
- c) a jegyző.

(2) Az (1) bekezdésen kívül műalkotás, emléktábla elhelyezését bármely természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet az 1. melléklet szerinti kérelem, valamint a (3) bekezdésben felsorolt mellékletek Önkormányzathoz történő hiánytalan benyújtásával kezdeményezheti.

(3) A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a megörökíteni kívánt személy, vagy szervezet munkásságának, életútjának, vagy a megörökíteni kívánt eseménynek a rövid leírását, a helyi kötődésnek a dokumentálását;
- b) a megörökíteni kívánt személy közeli hozzátartozójának hozzájáruló nyilatkozatát;
- c) a nem Önkormányzati tulajdon esetén az érintett ingatlan valamennyi tulajdonosának, vagy a társasház közgyűlésének írásbeli hozzájárulását;
- d) a műalkotás esetén a művészi értékére vonatkozó szakvéleményt,
- e) műalkotáson, emléktáblán szöveg megjelenítése esetén minden esetben a nyelvi szakvéleményt;
- f) nyilatkozatot az elhelyezés költségének továbbá, a szükség szerinti karbantartás, javítás, helyreállítás vállalásáról;
- g) a településképi bejelentési vagy műemléki bejelentési eljárás keretében kiadott igazolást;
- h) közterületen történő műalkotás elhelyezése esetén a helyszínrajzot, az elhelyezés helyének, módjának és közmű érintettségének pontos megjelölésével, a helyszínről készített fotódokumentációt és helyszínbé illesztett látványtervet;
- i) a műalkotás, emléktábla megjelenését ábrázoló tervdokumentációt, amely tartalmazza különösen annak méretét, anyagát, a jóváhagyott szövegének tipográfiáját, színek megjelölésével, a rögzítésének módját M=1:1 méretarányban, továbbá épülethomlokzaton történő elhelyezés esetén annak építészeti kialakítását M=1:100 méretarányban és fotómontázsban.

(4) Amennyiben a (3) bekezdés b) pontja szerinti közeli hozzátartozó nyilatkozat beszerzése a közeli hozzátartozó lakóhelye vagy más körülményei miatt rendkívüli nehézséggel vagy számottevő késedelemmel járna, erről külön feljegyzésben kell nyilatkozni a kérelmezőnek a rendkívüli nehézségről vagy a számottevő késedelmet valószínűsítő tényről.

(5) A kérelmezőnek gondoskodnia kell az emléktábla, műalkotás állításához szükséges hatósági engedélyek beszerzéséről, bejelentések megtételéről.

(6) Az emléktábla állítással összefüggésben felmerülő költségeket a kérelmező viseli, kérelmére a képviselő-testület döntése alapján az Önkormányzat átvállalhatja azt.

(7) Az Önkormányzat tulajdonában levő épületen, ingatlanon vagy közterületen tervezett emléktábla-állítás esetén a képviselő-testületnek az emléktábla-állításhoz történő hozzájáruló döntése magában foglalja a tulajdonosi hozzájárulást is.

(8) Ha a kérelem és mellékletei nem felelnek meg az (3) bekezdésben foglalt követelményeknek, az Önkormányzat a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül legfeljebb 30 napos határidővel hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt.

(9) A hiánytalanul benyújtott kérelmet a polgármester lehetőség szerint a képviselő-testület soron következő ülésére, de legkésőbb a kérelem benyújtását követő 90 napon belül előterjeszti.

(10) Nem adható hozzájárulás, támogató vélemény a műalkotás, emléktábla állításához, valamint nem önkormányzati tulajdonú épület esetén nem támogatható az emléktábla állítása, ha

- a) az megjelenésében város-, illetve utcaképet vagy műemlék-védelmi előírást sért, vagy
- b) az elhelyezésre nem áll rendelkezésre megfelelő tér, nem érvényesül elegánsan a környezetében, a közelében egymás hatását gyengítő más emlék is van, és konkurál meglévő más emlékekkel, vagy
- c) az településképi bejelentési vagy műemléki bejelentési eljárás keretében meg lett tiltva, vagy
- d) tervezett elhelyezése balesetveszélyes, a környezetet károsíthatja.

(11) Az e rendelet előírásainak megsértésével elhelyezett emléktábla eltávolításáról - az elhelyező költségére - a polgármester gondoskodik. Az emléktábla eltávolítását a tulajdonosok tűrni kötelesek.

6. §

Azon emléktáblákról, amelyek állításához a képviselő-testület hozzájárul, valamint amelyek állítását a képviselő-testület véleményezi, a jegyző nyilvántartást vezet, amely tartalmazza:

- a) az emléktábla helyét, az elhelyezés időpontját, a képviselő-testület határozatának számát,
- b) az elhelyező nevét, címét,
- c) a karbantartásra kötelezett nevét, címét,
- d) az emléktábla szövegét.

7. §

(1) A nem önkormányzati tulajdonú épületen felállított emléktábla, műalkotás karbantartásáról, állagának megóvásáról és felújításáról az emléktábla elhelyezését kérelmező köteles gondoskodni, kérelmére a képviselő-testület döntése alapján az Önkormányzat átvállalhatja azt.

(2) Amennyiben a kérelmező nem látja el az (1) bekezdésben meghatározott karbantartási kötelezettségét, úgy azt az Önkormányzat a karbantartásra kötelezett költségére megvalósítja.

(3) A közterületen, az önkormányzati tulajdonú épületen, ingatlanon felállított műalkotás, emléktábla karbantartásáról, állagának megóvásáról és felújításáról az Önkormányzat köteles gondoskodni.

5. Záró rendelkezések

8. §¹

9. §

Ez a rendelet 2026. május 1-jén lép hatályba.

Az egységes szerkezetű rendeletbe foglalás a módosításoknak megfelelően történt²:

dr. Sölch Gellért
jegyző

Budapest, időbélyegző szerinti dátummal

¹ Hatályon kívül helyezve a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján, hatályos 2026. május 2-től.

² A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 12. §-ára figyelemmel megállapított, 2026. május 2-től hatályos szöveg.

1. melléklet a 7/2026. (IV. 30.) önkormányzati rendelethez

KÉRELEM
műalkotás / emléktábla elhelyezéséhez

A kérelem tárgya:*	műalkotás / emléktábla	
Mire irányul a kérelem*:	elhelyezés /az elhelyezés véleményezése / áthelyezés / csere / eltávolítás / szöveg megváltoztatása / felújítás	
Megemlékezés témája / személye:		
Az emléktábla, műalkotás elhelyezése céljának és indokának leírása:		
Szövegtervezet, méret, anyag:		
Helyszín pontos címe:		
Avatás tervezett ideje:		
Emléktábla esetén annak típusa:*	csak szöveges	egyéb:
Kezdeményező szervezet vagy személy neve:		
székhelye / lakcíme:		
kapcsolattartó neve:		
telefonszáma:		
e-mail címe:		
levelezési címe:		
Megvalósítás várható teljes, bruttó költsége (Ft):		
Önkormányzati támogatást igényel?	igen	nem
ha igen: mennyit?		

*A megfelelő rész aláhúzendó/bekarikázandó.

Jelen kérelem aláírásával hozzájárulok a fent megadott személyes adataim kezeléséhez.

Dátum:

(cégszerű) aláírás